

De Beschrijvingsbrief 2023 geeft inzicht in de relatie tussen de doelstellingen, plannen, activiteiten, begroting en resultaten van de Koninklijke Vereniging van Marineofficieren (KVMO). Hierbij wordt teruggekeken naar 2022 en vooruitgeblikt naar 2023 en verder.

In hoofdstuk I is in het statutaire jaarverslag een terugkoppeling op de drie statutaire doelstellingen van de vereniging opgenomen. Hoofdstuk II omvat het secretariaal jaarverslag, waarin de bestuurlijke samenstelling, de staat van de vereniging en de activiteiten van de

afdelingsbesturen worden beschreven. In hoofdstuk III staan de bestuurlijke activiteiten beschreven.

Hoofdstuk IV gaat in op de plannen voor het huidige jaar met een doorkijk naar de komende jaren. Hoofdstuk V gaat in op de begroting van 2023. In het laatste hoofdstuk zijn de statutaire personele wijzigingen van het hoofdbestuur opgenomen. Het gevoerde financiële beleid en de financiële verantwoording over 2022 zijn voor leden op te vragen bij het secretariaat en zijn ter inzage uitgedeeld bij de Algemene Ledenvergadering.

Hoofdstuk I Statutair Jaarverslag 2022

1.1 De Zeemacht

De KVMO heeft zich in 2022 met gevraagd en ongevraagd advies aan beleidsmakers, politici en andere besluitvormers onverminderd ingespannen om bij te dragen aan een goede positie voor de zeemacht en, via de GOV|MHB, voor de gehele defensieorganisatie. De samenwerking met de andere officierenverenigingen is voortgezet, zodat namens de gezamenlijke officierenverenigingen (resp. KVMO, KVNRO en NOV) een krachtig geluid kan worden afgegeven. Deze samenwerking verliep ook in 2022 in goede sferen. Meer informatie over de voortgang van de GOV|MHB is te vinden in hoofdstuk 1, paragraaf 3.

1.2 De zichtbaarheid

De KVMO is in 2022 na een rustige periode door toedoen van de coronapandemie weer in toenemende mate actief geworden op de website en via sociale media. Een overzicht van deze inspanningen is opgenomen in paragraaf 1.2.2. In de afgelopen jaren is hard gewerkt om de zichtbaarheid van de vereniging te vergroten. Duidelijk is echter, dat de KVMO nog altijd tijd en aandacht kan investeren om de zichtbaarheid in het digitale domein te vergroten. In de externe communicatie is veel aandacht uitgegaan naar de voortgang in de arbeidsvoorwaardengesprekken. Hieromtrent zijn veel nieuwsberichten geplaatst, zijn er online voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd en is de achterban via digitale formulieren geraadpleegd in toenadering naar een akkoord. Rond het arbeidsvoorwaardenakkoord is in de communicatie veel samengewerkt met de drie verenigingen in de GOV|MHB.

1.2.1 *Marineblad*

Marineblad is in 2022 acht keer verschenen. Twee edities kregen een thema: in november over reservisten en in december over het KVMO-symposium. Met een gevarieerde inhoud richt het zich op de doelgroep van professionals in de maritiem-militaire sector. Terugkerende onderwerpen zijn geopolitiek, techniek, juridische zaken en historie, met altijd een duidelijke relatie met de Koninklijke Marine. De vaste rubrieken (vanuit het buitenland, KVMO-zaken, columns, boeken en cartoon) zorgen voor het herkenbare 'geluid' van het blad. Omdat het ook de aandacht trekt van Tweede Kamerleden en de media, draagt *Marineblad* actief bij aan de discussie rondom een voor haar taak berekende zeemacht. In 2022 is door de hoofdredactie een begin gemaakt met het visiedocument *Visie Marineblad 2023*, waarin enkele pijlers van ontwikkeling zijn geïdentificeerd. Dit betreft het uiterlijk van het

blad, de zichtbaarheid in het digitale domein en representatie van de Nederlandse zeemacht. Dit laatste heeft vooral tot doel de actief dienende marineofficieren meer te bewegen tot het voeren van inhoudelijke discussies. Het visiedocument is in september positief ontvangen door het HB. Aanvang 2023 zullen de eerste stappen van ontwikkeling worden gemaakt, te beginnen met een 'herijkt' uiterlijk.

1.2.2 *Websites & social media*

Via www.kvmo.nl informeert de KVMO een breder publiek over haar activiteiten en standpunten. De weblog van de voorzitter trekt niet alleen de aandacht van leden maar ook van vertegenwoordigers van de media en de politiek. In de beschrijvingsbrief van 2021 werd de verwachting geschetst dat de website in 2022 beter bezocht zou worden door een toename in verenigingsactiviteiten post-corona enerzijds en door de onderhandelingen rond de nieuwe arbeidsvoorwaarden anderzijds. Het best bekeken artikel in 2022 betrof 'Details onderhandelaarsresultaat arbeidsvoorwaarden' (resp. 1504 weergaven). De weblogs van de voorzitter KVMO blijven populair, maar kennen in 2022 iets minder weergaven. De best bekeken blog is 'Getting our act together' (1133 weergaven). De activiteiten pagina is als vanouds goed bezocht, met gebruikelijk ruim 100 weergaven per toegevoegde activiteit. Het is dan ook belangrijk dat activiteiten tijdig worden toegevoegd aan de website. Door de toegenomen activiteiten van de vereniging en de voortgang rond de arbeidsvoorwaarden, is de hoeveelheid content voor de website aanzienlijk toegenomen van 101 artikelen in 2021 naar 150 artikelen in 2022.

Weblogs

De weblogs van de voorzitter KVMO gaan over actuele onderwerpen op het gebied van personeel, Koninklijke Marine en bredere geopolitieke ontwikkelingen. De weblogs worden op de KVMO-website geplaatst. Ze worden geregeld door de landelijke media als nieuwsitem opgepikt en door politici gebruikt als informatiebron. In 2022 zijn er 21 weblogs gepubliceerd met in totaal 14.552 weergaven.

Social Media

Facebook. In 2022 is de pagina van de KVMO niet geüpdatet. De hoeveelheid interactie is dermate laag, dat hierin geen informerende functie is. De sociale mediastrategie zal in 2023 opnieuw bekeken worden met de mogelijkheid om cross-platform artikelen te publiceren. Zo wordt het makkelijker om content van de website te verspreiden over diverse platformen tegelijkertijd.

Twitter. Zowel de voorzitter KVMO (@Voorzitter_KVMO) als het HSGO van de GOV|MHB (@HSGO_GOV|MHB) zijn ook in 2022 actief geweest op Twitter. De interactie is met name door het arbeidsvoorwaardenakkoord toegenomen. Berichten op de KVMO- en ProDef-websites worden door hen standaard getweet, waardoor het bereik en de betrokkenheid zo groot mogelijk wordt gemaakt. Het arbeidsvoorwaardenakkoord in het najaar van 2022 bleek het drukste moment op zowel de social media-pagina's als de website.

LinkedIn. De voorzitter is onder zijn eigen naam actief op LinkedIn. Gebleken is dat de artikelen die op LinkedIn worden geplaatst het grootste bereik hebben van de publicaties die op de verschillende sociale media worden geplaatst. Om die reden heeft *Marineblad* per december 2021 een eigen LinkedIn-pagina opgezet om de digitale artikelen in een breder netwerk te publiceren. In 2022 is het aantal volgers gestegen naar ruim 400.

Nieuwsbrieven KVMO

Met de geregeld uitgebrachte digitale nieuwsbrief KVMO via Mailchimp worden leden die zich hiervoor hebben aangemeld geïnformeerd over de belangrijkste actuele onderwerpen. De brieven hebben ook in 2022 een relatief hoog 'openings'- en 'klik'-percentage gehad. In 2022 zijn er in totaal 15 nieuwsbrieven verstuurd met een gemiddelde 'click-rate' van 51%. Dat betekent dat ruim de helft van alle geadresseerden de nieuwsbrief heeft geopend.

1.2.3 KVMO-leerstoel

Het zwaartepunt van de KVMO-leerstoel militair-wetenschappelijke studies aan de Universiteit Leiden, die is ingesteld in 2007, ligt op bijdragen aan het onderwijs binnen het Instituut Politieke Wetenschap, zowel in de bachelor- als in de masterfase. Daarbij betreft het vakken die militair-maatschappelijke vraagstukken in den brede behandelen, inhakend op de actualiteit. Namens de KVMO nemen KTZ b.d. Woudstra en KTZ b.d. Turnhout zitting in het curatorium. Namens de KVMO is prof. dr. T.B.F.M. (Theo) Brinkel bijzonder hoogleraar Militair-Maatschappelijke Studies aan de Universiteit Leiden. Theo Brinkel is tevens universitair docent internationale veiligheidsstudies aan de Nederlandse Defensie Academie.

In 2022 zijn er weer verkennende gesprekken geweest over een tweede leerstoel, te weten in de technische hoek. Daarbij wil de KVMO breder kijken dan alleen scheepbouw of scheepsonderhoud. Daarbij valt te denken aan AI, moderne communicatietechnieken en IT. Binnen CZSK, DOSCO en DMO (per 2023 COMMIT) bestaat interesse voor een extra leerstoel. De gesprekken worden voorgezet in 2023.

1.2.4 Coalitie voor Veiligheid

De KVMO, maakt naast de zusterverenigingen NOV en KVNRO, deel uit van de Coalitie voor de veiligheid (CvV). De coalitie groeit gestaag en bestaat op dit moment uit zeventien vakbonden en beroepsorganisaties uit de sector veiligheid en vormen samen de Coalitie voor Veiligheid met als doel een sterk front te vormen en de politiek te bewegen meer te investeren in veiligheid. De verwachting is dat de CvV het komend jaar sterk gaat uitbreiden. De CvV heeft in 2022 voor het eerst sinds de coronapandemie weer activiteiten georganiseerd. Het project 'Breef' van de Coalitie voor Veiligheid heeft als doel om professionals in het veiligheidsdomein de mogelijkheid te bieden om zich te oriënteren op het voortzetten van hun loopbaan binnen een van de andere profes-

sies in het veiligheidsdomein. Daarnaast heeft 'Breef' de ambitie om werkzoekenden de mogelijkheid te bieden om te ontdekken op welke werkzaamheden binnen het veiligheidsdomein aansluiten op hun talenten. Inmiddels hebben de defensieonderdelen interesse getoond in het project.

1.2.5 Activiteiten

In 2022 heeft de KVMO weer activiteiten kunnen organiseren. De vaste activiteiten zoals de ALV, het symposium, de 64-jarigendag en de regioborrels konden allen weer doorgang vinden. Dit jaar vond het Maritiem Evenement voor het derde jaar op rij niet plaats. Naar verwachting zal deze in 2023 terugkeren. Op donderdag 16 juni vond de **108ste Algemene Vergadering** plaats in het MEA. De coronapandemie liep in de eerste helft van 2022 langzaam ten einde. Daardoor was het mogelijk om op 16 juni de ALV fysiek te organiseren. Helaas was de spreker, die was uitgenodigd voor die middag om over de toekomst van vakbonden te praten, toch nog gevelld door corona. Afgezien daarvan was het een geslaagde ALV en was het goed de leden weer in levenden lijve te kunnen ontmoeten. De vergadering werd afgesloten in het voormalige officierenverblijf, dat nu is verbouwd tot pension Homeland.

Op 26 juni is de **KVMO-scriptieprijs** uitgereikt aan LTZ3 (TD) Tom Wien. Hij ontving de prijs uit handen van vicevoorzitter KLTZ (LD) Joris ten Berg. In zijn scriptie getiteld 'Thermal runaway bij lithium-ion batterijen' beschrijft LTZ Wien zijn onderzoek naar de ontwikkeling van warmte en gassen tijdens een *thermal runaway* van lithium-ion batterijen en benoemt en onderzoekt hij mogelijkheden om de gevolgen hiervan te beperken of zelfs te voorkomen. Hij zal aanvang 2023 naar aanleiding van zijn scriptie in *Marineblad* een afgeleide publiceren.

In juli vond de **herdenking van de ramp met Zr.Ms. Adder** plaats op de boulevard van Scheveningen. De herdenking was georganiseerd door de Stichting Gedenkteken Zr.Ms. Adder in samenwerking met de KVMO. De herdenking begon in de Oude Kerk met diverse lezingen, afgesloten met de overdenkingen van de vlootpredikant. Vervolgens werd gezamenlijk naar het monument op de boulevard gelopen voor een kranslegging. De herdenking was drukbezocht.

Op 10 oktober vond de traditionele **64-jarigendag** 'Van UKW naar pensioen' plaats in het MEA. Doelstelling van die dag is het informeren van deelnemers over alle onderwerpen die relevant zijn bij het passeren van de pensioengerechtigde leeftijd.

Op donderdag 24 november vond het **KVMO-symposium** 'De maritieme wereld na het Oekraïneconflict' plaats in de Beurs van Berlage te Amsterdam. Ondanks een last-minute locatiewijziging was het symposium met ruim 140 aanmeldingen bijzonder goed bezocht. Vier zeer interessante sprekers belichtten het thema vanuit hun eigen perspectief en op verschillende aggregatieniveaus. Een interessante discussie ontstond zich na de voordrachten van de sprekers die tijdens de borrel werd voortgezet. In het *Marineblad* van december 2022 stonden we nog uitgebreid stil bij het symposium en sloten we het jaar af met een oproep van KTZ Henk Warnar om de discussie over de toekomstige strategische richting van de Koninklijke Marine te gaan voeren en met aanbevelingen richting de politiek te komen. Een oproep die de KVMO van harte ondersteun en wil faciliteren. Op de behandelde onderwerpen zijn veel reacties gekomen. De lezing van KLTZ Roy de Ruiter heeft geleid tot inhoudelijke discussies over strategische

oriëntatie van de Koninklijke Marine en vervolgartikelen in *Marineblad* staan gepland voor 2023.

1.3 De collectieve belangenbehartiging

Namens de KVMO treedt de Centrale voor Middelbare en Hogere Functionarissen (CMHF) -sector Defensie, bestaande uit de GOV|MHB, KVMO, KVNRO en de NOV, op als onderhandelingspartner met de werkgever Defensie. In het sectorbestuur van de CMHF-sector Defensie en in de Ledenraad van de GOV|MHB, waarin de KVMO is vertegenwoordigd, worden inzet en standpuntbepaling met betrekking tot de verschillende onderwerpen van overleg met Defensie voorbereid en vastgesteld.

1.3.1 Het Georganiseerd Overleg sector Defensie

Bij de start van 2022 herleefde het georganiseerd overleg op een manier zoals dit in jaren niet gezien was. Met recht kon er worden gesproken van het breken met de traditie van vele jaren van moeizame onderhandelingen. Primaire aanleiding hiervoor was het aantreden van een nieuw kabinet in de nadagen van 2021, waarbij toegenomen investeringen in de krijgsmacht in het algemeen en het defensiepersoneel in het bijzonder werden aangekondigd. Met de 500 miljoen structureel die extra beschikbaar werd gesteld voor het nieuwe militaire loongebouw en verbetering van arbeidsvoorwaarden, was er ineens weer perspectief om het gesprek aan te gaan.

Naast een toegenomen financieel perspectief in de onderhandelingen, zorgden ook de geopolitieke veranderingen voor de ingrijpende kentering in de dynamiek van het overleg. Met de inval van de Russische Federatie in Oekraïne op 24 februari 2022 kwam het belang van de krijgsmacht, en dus ook haar personeel, in een heel ander daglicht te staan. Onze minister en staatssecretaris konden het zich simpelweg niet langer permitteren om slepende arbeidsvoorwaardenonderhandelingen te hebben en het belang van het snel bereiken van een akkoord was dus nadrukkelijk voelbaar.

Bovengenoemde factoren vormen tezamen het overleg tot een soort snelkookpan, waarin binnen zeer korte tijd significante resultaten moesten worden geboekt op het vlak van arbeidsvoorwaarden voor het defensiepersoneel. Alles met als doel om nieuw personeel aan te trekken en vooral ook het schaarse defensiepersoneel te behouden. Dit bleek, gezien de druk enerzijds en de ambitie anderzijds, bepaald geen sinecure.

Een nieuw arbeidsvoorwaardenakkoord

Na enkele maanden werken onder grote druk was op 31 mei het moment daar: een nieuw onderhandelaarsresultaat arbeidsvoorwaarden voor de periode 2021 – 2023 kon worden gepresenteerd. Met dit resultaat, dat qua financiële omvang zonder twijfel een van de grootste akkoorden in de afgelopen decennia vormt, zouden honderden miljoenen in de arbeidsvoorwaarden voor het defensiepersoneel worden geïnvesteerd. Naast een brede loonsverhoging voor al het personeel, aanpassing van de tegevoetkoming in reiskosten en voorgenomen aanpassingen in het personeelssysteem, vormde de nieuwe salaristabel voor militairen hierin de grootste koerswijziging. Interessant is te vermelden dat, voor het eerst ooit, de presentatie van dit resultaat door bonden en werkgever gezamenlijk werd aangelopen. In het verleden was het gebruikelijk dat de bonden, al dan niet gezamenlijk, hun leden informeerden en Defensie dit apart organiseerde richting al het personeel. In deze ronde werd de presentatie en voorlichting echter gezamenlijk uitgevoerd en wel naar tevredenheid van het

bestuur van de KVMO. Uiteraard werd door alle bonden afzonderlijk bij hun achterban een raadpleging gedaan, zo ook bij uw vereniging.

In lijn met het advies van het bestuur, werd het onderhandelaarsresultaat ook bij grote meerderheid door de leden van de KVMO omarmt. Op 7 juli 2022 kon KLTZ Rob Pulles, namens de CMHF-sector Defensie, onze staatssecretaris en de voorzitters van de andere centrales dan ook vertellen dat het onderhandelaarsresultaat wat onze centrale betreft kon worden omgezet in een arbeidsvoorwaardenakkoord. Hetgeen gezien de uitkomst bij de andere centrales zo ook geschiedde.

Uitwerking van het akkoord

Na het zomerreces is de rest van het overleg in 2022 met name gevuld geweest met de uitwerking van het akkoord. Onder meer door het vastleggen van de afspraken in onze rechtspositionele regelingen. Waar tijdens de onderhandelingen nooit alle details kunnen worden meegenomen, levert de overgang naar uitvoering ook altijd nog de nodige uitdagingen op. Zo ook bij onder meer de invoering van de nieuwe salaristabel voor militairen. Diverse focusgroepen kwamen bovendien die nog een aanpassing behoeftten, omdat ze bij de transitie naar de nieuwe salaristabel op 1 januari 2023 er op achteruit dreigden te gaan of er andere ongewenste effecten zouden optreden. Een belangrijke groep waar wij als KVMO ons nadrukkelijk voor hebben ingezet zijn de officieren in opleiding die, met een start in de oude tabel en een afronding van de opleiding in de nieuwe tabel, een significant minder salarispectief te verduren kregen. De aanvullende afspraken en onderhandelingen op dit vlak hebben nog een uitloop gekregen tot in 2023, maar de totstandkoming van deze beschrijvingsbrief lijkt het erop dat een in onze ogen positieve uitkomst gerealiseerd zal worden.

Naast de uitwerking van het akkoord zijn in 2022 ook andere zaken opgepakt in het georganiseerd overleg. Hierbij valt voor onze achterban met name te denken aan de diverse pensioen-gerelateerde onderwerpen, zoals de afronding van de transitie van het eindlooppensioen naar het middellooppensioen en de daarbij afgesproken pensioencompensatie, maar ook de gesprekken over hoe we bij Defensie de transitie naar het nieuwe (landelijke) pensioenstelsel vorm gaan geven. Op het vlak van de pensioencompensatie kan gerustgesteld worden dat dit een hoofdpijn-dossier is geworden. Tot op de dag van het uitkomen van deze beschrijvingsbrief is de definitieve uitbetaling hiervan nog niet gerealiseerd, en dat terwijl de laatste afspraken over uiteindelijke vormgeving al in juni 2021 zijn gemaakt. Als verzachting van het lange wachten, of een doekje voor het bloeden, is in november 2022 echter een voorschotbetaling gedaan aan hen waarvan zeker was dat zij over de periode januari 2019 en juli 2022 pensioenschade hadden opgelopen door de overgang naar het middelloon. Op basis van de berichtgeving van de werkgever gaan wij er nu vanuit dat eind 2023 de definitieve uitbetaling van de pensioencompensatie is gerealiseerd. Vanaf dat moment zou iedereen die daadwerkelijk schade heeft in diens pensioen als gevolg van de overgang naar middelloon, een compensatie hiervoor verwachten.

Vooruitblik

Voor 2023 blijft de druk op het overleg onverminderd groot. Er is een aanhoudende behoefte om op het vlak van verbetering van arbeidsvoorwaarden en modernisering van personeelsbeleid stappen te zetten en zo bij te dragen aan het herstel van onze organisatie. Hierbij worden we geholpen door de veranderde

geopolitieke situatie en een daarmee gepaard gaande hernieuwde politieke interesse in de krijgsmacht. Tegelijkertijd nemen de economische vooruitzichten af en heeft de inflatie als gevolg van de oorlog in Oekraïne een onmiskenbaar effect op de financiële positie van al het defensiepersoneel. Dit zorgt er enerzijds voor dat het kabinet waarschijnlijk terughoudend zal zijn met het bieden van arbeidsvoorwaardelijke ruimte voor de overheidssectoren, terwijl anderzijds de verwachtingen en gerechtvaardigde behoefte van het personeel aan loonsverbetering juist groot zijn. Kortom: er is en blijft spanning op het systeem.

Voor de GOV|MHB en haar onderliggende verenigingen, waaronder de KVMO, is het zaak om vóór het aflopen van het lopende arbeidsvoorwaardenakkoord te komen tot een nieuwe overeenkomst. Vóór het einde van 2023 moet een nieuw akkoord zijn bereikt. Binnen dit akkoord ligt voor ons de focus op een significante loonsverhoging voor iedereen, op het beter belonen van inzet (varen, vliegen, oefenen en uitzenden) en het transparant en uitlegbaar maken van de overeenkomsten en verschillen in beloning tussen burgers en militairen, onder meer door het zichtbaar maken van de financiële component die gebonden is aan de bijzondere positie van de militair.

Naast de genoemde arbeidsvoorwaardelijke elementen voor een nieuw akkoord, ligt in 2023 de focus nadrukkelijk op de onderhandelingen over de transitie naar het nieuwe (nationale) pensioenstelsel. Hierbij komen zeker ook voor militairen belangrijke vraagstukken naar boven, zoals wat te doen met het (nog) begrotingsgedekte deel van de militaire pensioenen en het al dan niet behouden van de eigenstandige militaire pensioenregeling. U zult begrijpen dat wij ook op dit vlak strijden voor de belangen van onze leden. Al met al belooft ook 2023 in het georganiseerd overleg een interessant jaar te worden!

Hoofdstuk II Secretarieel jaarverslag 2022

Inhoud

- 2.1 Hoofdbestuur
- 2.2 Ledenbestand
- 2.3 Afdelingsbesturen
- 2.4 Werkgroepen
- 2.5 Medezeggenschapscommissies

2.1 Hoofdbestuur

2.1.1 De samenstelling van het hoofdbestuur was op 1 januari 2022 als volgt:

KLTZ R.O.P. Pulles	voorzitter
KTZ W.P. Groeneveld	vicevoorzitter
LTZ2OC (LD) H.M. Krul	secretaris
KLTZ b.d. H.M.J. van de Burgt	penningmeester
MAJ T. Van Leeuwen	hoofd sectie georganiseerd overleg
KLTZ (LD) J.L ten Berg	vertegenwoordiger afdeling Noord
KLTZ H.M. van Rijn	vertegenwoordiger afdeling Midden
Vacant	vertegenwoordiger afdeling Zuid
LTZ2 (LD) M.E.A. Römer	vertegenwoordiger afdeling Caribisch gebied

LTZ2 (LD) K.W. Lelieveld	vertegenwoordiger werkgroep Jongeren
KLTZ b.d. M.A.W. Riemens	vertegenwoordiger werkgroep Gender
KLTZ b.d. M.A. Eland	vertegenwoordiger werkgroep PA
LTZ1 (LD) KMR M. Venema	vertegenwoordiger werkgroep EA
LTZ2OC (LD) H.M. Krul	secretaris
KLTZ b.d. H.M.J. van de Burgt	penningmeester
MAJ T. van Leeuwen	hoofd sectie georganiseerd overleg
KLTZ (LD) J.L ten Berg	vertegenwoordiger afdeling Noord
LTZ1 M.M.H. Heijligers	vertegenwoordiger afdeling Midden
Vacant	vertegenwoordiger afdeling Zuid
LTZ2 (LD) M.E.A. Römer	vertegenwoordiger afdeling Caribisch gebied
LTZ2 (LD) K.W. Lelieveld	vertegenwoordiger werkgroep Jongeren
KLTZ b.d. M.A.W. Riemens	vertegenwoordiger werkgroep Gender
KLTZ b.d. J. Ouwens	vertegenwoordiger werkgroep PA
Vacant	vertegenwoordiger werkgroep EA
LTZ2OC (LD) H.M. Krul	secretaris
KLTZ b.d. H.M.J. van de Burgt	penningmeester
MAJ T. van Leeuwen	hoofd sectie georganiseerd overleg
KLTZ (LD) J.L ten Berg	vertegenwoordiger afdeling Noord
LTZ1 M.M.H. Heijligers	vertegenwoordiger afdeling Midden
Vacant	vertegenwoordiger afdeling Zuid
LTZ2 (LD) M.E.A. Römer	vertegenwoordiger afdeling Caribisch gebied

2.1.2 Tijdens de 108ste algemene vergadering op 16 juni 2022 traden statutair af en werden voorgedragen voor herbenoeming:

KLTZ (LD) J.L. ten Berg	vertegenwoordiger afdeling Noord
KLTZ b.d. H.M.J. van de Burgt	penningmeester

2.1.3 Tijdens de 108ste algemene vergadering op 16 juni 2022 traden af:

KTZ W.P. Groeneveld	vicevoorzitter
---------------------	----------------

2.1.4 Tussentijds zijn afgetreden:

KLTZ b.d. M.A. Eland	vertegenwoordiger werkgroep PA
LTZ1 (LD) KMR M. Venema	vertegenwoordiger werkgroep EA

2.1.5 Tijdens de 108ste vergadering op 16 juni 2022 werden benoemd:

KLTZ (LD) J.L ten Berg	vicevoorzitter
KLTZ b.d. J.B.M. Ouwens	vertegenwoordiger werkgroep PA

2.1.6 De samenstelling van het hoofdbestuur was per 31 december 2022 als volgt:

KLTZ R.O.P Pulles	voorzitter
KLTZ (LD) J.L ten Berg	vicevoorzitter
LTZ2OC (LD) H.M. Krul	secretaris
KLTZ b.d. H.M.J. van de Burgt	penningmeester
MAJ T. van Leeuwen	hoofd sectie georganiseerd overleg
KLTZ (LD) J.L ten Berg	vertegenwoordiger afdeling Noord
LTZ1 M.M.H. Heijligers	vertegenwoordiger afdeling Midden
Vacant	vertegenwoordiger afdeling Zuid
LTZ2 (LD) M.E.A. Römer	vertegenwoordiger afdeling Caribisch gebied
LTZ2 (LD) K.W. Lelieveld	vertegenwoordiger werkgroep Jongeren
KLTZ b.d. M.A.W. Riemens	vertegenwoordiger werkgroep Gender
KLTZ b.d. J. Ouwens	vertegenwoordiger werkgroep PA
Vacant	vertegenwoordiger werkgroep EA
LTZ2OC (LD) H.M. Krul	secretaris
KLTZ b.d. H.M.J. van de Burgt	penningmeester
MAJ T. van Leeuwen	hoofd sectie georganiseerd overleg
KLTZ (LD) J.L ten Berg	vertegenwoordiger afdeling Noord
LTZ1 M.M.H. Heijligers	vertegenwoordiger afdeling Midden
Vacant	vertegenwoordiger afdeling Zuid
LTZ2 (LD) M.E.A. Römer	vertegenwoordiger afdeling Caribisch gebied
LTZ2 (LD) K.W. Lelieveld	vertegenwoordiger werkgroep Jongeren
KLTZ b.d. M.A.W. Riemens	vertegenwoordiger werkgroep Gender
KLTZ b.d. J. Ouwens	vertegenwoordiger werkgroep PA
Vacant	vertegenwoordiger werkgroep EA
LTZ2OC (LD) H.M. Krul	secretaris
KLTZ b.d. H.M.J. van de Burgt	penningmeester
MAJ T. van Leeuwen	hoofd sectie georganiseerd overleg
KLTZ (LD) J.L ten Berg	vertegenwoordiger afdeling Noord
LTZ1 M.M.H. Heijligers	vertegenwoordiger afdeling Midden
Vacant	vertegenwoordiger afdeling Zuid
LTZ2 (LD) M.E.A. Römer	vertegenwoordiger afdeling Caribisch gebied

2.2 Ledenbestand

De KVMO had op 31 december 2022 in totaal **3505 leden**, onverdeeld in 1272 actieve leden, 1250 PA-leden en 983 overige leden.

2.3 Afdelingsbesturen

De vier afdelingsbesturen vormen de bestuurlijke basis van de KVMO. De bezetting van de afdelingen Noord, Midden, Zuid en het Caribisch gebied was in 2022 goed. Gedurende het jaar na het afbouwen van de opgelegde beperkingen inzake de coronapandemie zijn er meer activiteiten georganiseerd. De afdelingen hebben een gestandaardiseerd bestuur van twee tot vier leden. De bestuursleden behartigen zoveel mogelijk de belangen van de vier doelgroepen: jongeren (tot 35 jaar), actieven, elders-actieven en de postactieven.

2.4 Werkgroepen

Binnen de KVMO bestaan vier werkgroepen, waarvan de voorzitters formeel lid zijn van het hoofdbestuur.

2.4.1 Werkgroep Postactieven

De Werkgroep Postactieven (WGPA) behartigt de belangen van leden met een UKW-uitkering of met een ouderdomspensioen. De werkgroep geeft het hoofdbestuur gevraagd en ongevraagd advies over onderwerpen die van belang zijn voor (postactieve) marineofficieren. Namens de KVMO behartigt de werkgroep ook de belangen van alle leden die veteraan zijn. Onder andere neemt een lid van de werkgroep zitting in het Veteranenplatform. De werkgroep organiseert periodiek verschillende activiteiten gericht op het postactieve en veteranen ledenbestand van de KVMO. Deze evenementen omvatten de jaarlijkse 64-jarigendag, het jaarlijkse Maritiem Evenement en de twejaarlijkse KVMO-veteranendag. In 2022 vonden er als nasleep van de Coronapandemie geen Maritiem Evenement en KVMO-veteranendag plaats. Wel werd in oktober de 64-jarigendag georganiseerd. Op het MEA in Amsterdam werden diverse lezingen gegeven en kon de traditionele nasi-maaltijd worden genuttigd. Voor 2023 staan wederom de 64-jarigendag en het Maritiem Evenement op het programma.

2.4.2 Werkgroep Jongeren

De werkgroep jongeren is in 2022 weinig actief geweest. De voorzitter was voor het grootste deel van het jaar op uitzending en daardoor niet in staat om activiteiten te organiseren. Wel is er een concept om in de toekomst meer aansluiting te zoeken met bestaande initiatieven zoals jong CZSK. Dit is iets waar de werkgroep jongeren zich momenteel meer in verdiept en binnenkort wordt er toenadering gezocht. Het blijft voor de KVMO een uitdaging om jongeren te engageren in de vereniging en actief te maken. In de toekomst is het daarom ook het idee om meer online en via sociale media te gaan werken om andere doelgroepen te bereiken. Daarnaast is het meer dan ooit belangrijk om nieuwe adelborsten op het KIM zo vroeg mogelijk te benaderen, een project dat in 2023 weer voortgezet wordt.

2.4.3 De werkgroep Elders-Actieven

De werkgroep Elders-Actieven heeft in 2022 de functie van voorzitter vacant gehad. Eind van het jaar is met LTZ1 b.d. Michel van 't Holt een nieuwe voorzitter gevonden. In 2022 is de werkgroep nog in mindere mate actief geweest. In februari 2023 zal een bijeenkomst georganiseerd worden om de doelstellingen en werkwijzen te evalueren en concretiseren. Ook zullen oriënterende gesprekken gevoerd worden met diverse functionarissen bij o.a. CZSK, KIMAV en staf IGK.

2.4.4 De werkgroep Gender

De volgende paragrafen geven informatie over onderwerpen gerelateerd aan gender binnen de krijgsmacht en de voortgang die in 2022 op diverse onderwerpen is geboekt.

Diversiteit en inclusie

Eind 2021 is het Plan van Aanpak D&I van de CDS aan de Bestuursraad verzonden met een aantal maatregelen voor 2022. In 2022 is de Eerste Kamer over deze verscherping en verankering van eerder geformuleerde ambities geïnformeerd, kamerbrief BS 2022 002267 D.D. 29 maart 2022. Aan concrete acties die in het actieplan CDS plan zijn genoemd is direct uitvoering gegeven:

- Defensieonderdelen (DO'en) zijn gevraagd een eigen D&I plan op te stellen of deze aan te passen zodat de opgedragen maatregelen zijn opgenomen. Alle DO'en hebben inmiddels een plan. CZSK heeft een Gender, diversiteit & inclusie plan (G, D&I) versie 1.0 juli 2022;
- Met de streefcijfers voor de instroom en doorstroom voor vrouwelijk personeel, inclusief voorkeursbeleid voor vrouwen, is verder gewerkt om de ambitie van 30% vrouwen bij de krijgsmacht in 2030 te kunnen realiseren. Hoewel het totaal aantal militaire functies ten opzichte van juli 2021 licht is gedaald in 2022 is het aantal vrouwelijke militairen gestegen van 4.592 naar 4.808 vte'en. De personeelsrapportage midden 2022 vermeldt de volgende percentages:
  - Militairen: 88,35% man en 11,7% vrouw;
  - Burgermedewerkers: 73,2% man en 26,8% vrouw;
  - Reservisten: 84,6% man en 15,4% vrouw;
  - Topfunctionarissen: militair: 93 mannen / 4 vrouwen en burgerpersoneel: 19 mannen / 10 vrouwen;
- Daarnaast is in 2022 gestart met het onderdeel D&I in alle initiële opleidingen, en loopbaanopleidingen. Opleidingen voor leidinggevendenden zullen starten in 2023. Met D&I in alle niveauopleidingen wordt 2024 gestart;
- Sociale veiligheid en D&I worden een terugkerend onderwerp in de personele processen, bijvoorbeeld door integratie in functioneringsgesprekken en medewerker tevredenheidsonderzoeken. In hoeverre sociale veiligheid daadwerkelijk een terugkerend onderwerp is in deze gesprekken en onderzoeken is niet bekend.

Behouden, binden en boeien personeel

Op 1 september 2022 heeft de STASDEF de Tweede kamer geïnformeerd met de zgn. contourenbrief, Kamerstuk 2022Z16038, hoe Defensie gaat zorgen voor voldoende personeel gelet op de huidige veiligheidssituatie.

Sociale veiligheid

Met de brief BS2022023443 d.d.4 oktober 2022 heeft de STASDEF de Kamer geïnformeerd over de instelling van de commissie van onderzoek en advies naar meldingen van het vermoeden van misstanden bij de Centrale organisatie integriteit defensie (COID). De melders van de misstanden zijn door de SG aangemerkt als klokkenluiders en maken aanspraak op de daarbij behorende bescherming. De commissie is per 3 oktober begonnen met haar opdracht voor een persoonsgericht en niet-persoonsgericht cultuur- en leesonderzoek. Na een maand zijn deze werkzaamheden aangehouden en op 2 februari 2023 hervat als alleen een niet-persoonsgericht cultuur- en leesonderzoek. Met het onderzoek van de commissie wordt transparantie beoogd onder het waarborgen van de vertrouwelijkheid van de identiteit van de melder. Opdat verbeteringen kunnen worden aangebracht om een sociaal veilige en integere werkomgeving te kunnen bereiken en behouden.

Overig

SCP en inclusieonderzoek. Naar verwachting zal in 2023/2024 de opdracht worden gegeven voor het vervolgonderzoek naar inclusie door SCP, dat in 2017 is gedaan en is vastgelegd in het rapport 'Grenzen aan de eenheid'.

Onderzoek naar barrières uitzendingen. Het eindrapport van het onderzoek naar barrières die vrouwelijke en mannelijke militaire veteranen (hebben) ervaren, zal eind 2023 uitkomen als onderdeel van een zorgbehoefteonderzoek. De *Bundeswehr* heeft een onderzoek afgerond naar barrières die vrouwelijke militairen zouden ondervinden voor specifiek VN-uitzendingen. Een conclusie in het Duitse rapport was dat veel barrières en bevindingen niet specifiek zijn voor vrouwelijk militair personeel of voor VN-operaties en eveneens gelden voor mannelijk militair personeel. Het rapport is te vinden met de volgende link: <https://shorturl.at/IFIW2>

KVMO Workshop Gender in Naval operations. Op 17 maart 2022 heeft de KVMO deze workshop georganiseerd, met gasttrainer Henri Myrrtinen, een specialist in 'gender in gewapende conflicten'. De KVMO WG Gender heeft vanwege een te laag aantal inschrijvingen besloten deze workshop te verplaatsen naar een later tijdstip. In het *Marineblad* maart 2022 is een artikel geplaatst over 'gender in naval operations'. In het najaar 2022 is besloten tot het maken van de KVMO Podcast 'Rusland en Oekraïne: het gewapend conflict in genderperspectief', die op 1 maart 2023 is gelanceerd en is te vinden op de KVMO-website.

Hoofdstuk III Bestuurlijk jaarverslag 2022

3.1 Algemeen

Het bestuur heeft in 2022 een tweetal vacatures gekend en heeft haar taken, mede dankzij de ondersteuning van de KVMO/GOV-medewerkers goed kunnen uitvoeren. Dit ondanks de zeer uitdagende en complexe omstandigheden waartoe de ontwikkelingen vanaf februari 2022 hebben geleid. Er is extra geld voor Defensie gekomen waarmee grote stappen, met name op het gebied van arbeidsvoorwaarden, gemaakt konden worden (zie 1.3). Dit betekende tevens dat op het gebied van communicatie grote inspanningen verzet zijn om de achterban op korte termijn te informeren en te raadplegen. Het voorzitterschap van de GOV|MHB is vanaf 2020 geen duo-functie meer. In het najaar van 2022 is het voorzitterschap overgedragen aan voorzitter NOV LKOL Niels van Woensel. De voorzitter GOV|MHB is lid van het centraal bestuur van de CMHF en Algemeen Bestuurslid van de Vakcentrale voor Professionals (VCP). Vertegenwoordigers vanuit de GOV|MHB-staf nemen namens de CMHF zitting in overkoepelende organen, zoals het verantwoordings-orgaan van het ABP en de Beleidsadviescommissie van de CMHF.

3.2 Hoofdbestuur

In 2022 is het hoofdbestuur zesmaal bijeengewees. De verslagen van deze vergaderingen werden ook aan de afdelingsbesturen gezonden. Naast de voorzitter, vicevoorzitter, secretaris en penningmeester zijn lid van het hoofdbestuur vertegenwoordigers van afdelingen en van de werkgroepen Post-actieven, Jongeren, Gender, Elders Actieven en vertegenwoordiger van het Korps Mariniers.

3.3 Afdelingsbesturen

Het afschalen van de coronamaatregelen bracht de afdelingsbesturen in de positie om in toenemende mate activiteiten te organiseren. Zo heeft afdeling Noord de Heildronk weer kunnen organiseren en is de werkgroep Postactieven maandelijks welkom bij de PA-borrels in de Marineclub. Afdeling Midden organiseert maandelijks de borrel op de PKC en ondanks de vacante voorzittersfunctie van afdeling Zuid, worden onder leiding van MAJ (KL)

b.d. Piet van der Laan diverse activiteiten geïnitieerd, zoals een maandelijks oploop met nasi-maaltijd, een bezoek aan COVRA Nieuwdorp en een koningsdagborrel.

3.4 Samenwerking KVMO-OB

Al vele jaren bestaat een uitstekende samenwerking tussen de KVMO en de vereniging Onderlinge Bijstand (OB) waarbij beiden zich enerzijds zelfstandig manifesteren, maar wel in hecht verband optreden. Deze samenwerking heeft vorm gekregen in onder andere de Regeling Tegemoetkoming Thuiszorg (RTT), de Regeling Reiskosten Ziekenhuisbezoek (RRZ) en het Uitzendcertificaat. Daarnaast biedt OB via de Stichting Notaris Eduard S. Lansberg Studiefonds (SNLS) de mogelijkheid voor kinderen van KVMO-leden studiebeurzen te verstrekken in de vorm van renteloze leningen. De KVMO is OB bijzonder erkentelijk en vertrouwt op een voortzetting van de samenwerking. In 2022 heeft de OB in *Marineblad* traditiegetrouw de aankondiging en de uitnodiging tot de Algemene Ledenvergadering opgenomen.

3.5 Krachtige Inbrengh

In 2022 is Krachtige Inbrengh weer een aantal maal bij elkaar gekomen voor het organiseren van het KVMO-symposium. In 2021 was dit nog niet mogelijk. De samenwerking binnen de werkgroep gaat voortvarend en voor het jubileumjaar 2023 komt de groep weer bij elkaar voor het organiseren van het symposium in het najaar.

Hoofdstuk IV Plannen 2023

4.1 Algemene doelstellingen 2023

Is 2022 begonnen met een onderzoek naar de bedrijfsvoering aan de Wassenaarseweg om de samenwerking met de NOV en de KVNRO verdergaand te verbeteren. Het rapport is eind 2022 opgeleverd en wordt nu besproken binnen de verschillende verenigingen. Het is de bedoeling in 2023 de aanbevelingen in de praktijk te gaan brengen.

Per 1 september 2022 is Bas Naafs aangesteld voor onbepaalde tijd als eindredacteur van het *Marineblad*. De ervaringen met Bas zijn uitstekend en hij verricht zijn werk met veel enthousiasme en flair. Het *Marineblad* is veel beter zichtbaar geworden, onder meer op LinkedIn.

Begin 2022 trad het nieuwe kabinet aan. Bij de formatie was al duidelijk geworden dat er extra geld naar Defensie zou gaan en er zelfs een aparte post voor personeel was bijgekomen. Het betrof structureel €500 miljoen per jaar. Helaas zijn de volgende zinnen, op het jaartal na, letterlijk overgenomen uit de beschrijvingsbrief van vorig jaar. Ook in 2022 zijn niet veel knopen doorgelicht over het vernieuwen van de vloot. De KVMO blijft dan ook bezorgd over de toekomst van de Koninklijke Marine. Op de belangrijkste vervangingsprojecten, de nieuwe fregatten en onderzeeboten zijn nog geen definitieve besluiten genomen met als gevolg dat de trajecten zijn vertraagd en onze marine langer met sterk verouderd materieel moet blijven varen. De operationele inzet zal hier de komende jaren onder gaan lijden, daar het in de lijn der verwachting is dat verouderde materieel steeds vaker door problemen niet inzetbaar zal zijn. De staatssecretaris heeft gelukkig wel de zeer Haags-bureaucratische aansturing van het onderzeebootproject aangepakt en verkleind. Het is te hopen dat het project daardoor versnelt en het besluit welke onderzeeboot het wordt

nu eindelijk wordt genomen. Het heeft al veel te lang geduurd en het politiek/ambtelijke geneuzel zorgt er niet voor dat Nederland veiliger wordt.

Het MCM-project laat gelukkig wel vooruitgang zien. Echter, ook de oorlog in Oekraïne heeft pijnlijk duidelijk gemaakt dat ook hier de aantallen veel te klein zijn. In een serieus conflict is de hoeveelheid taken en opdrachten vele malen groter dan de huidige en toekomstige eenheden aankunnen. Soms lijkt echter het materiële probleem in het niet te vallen bij het personele probleem. Nog steeds lukt het niet om de mensen voor de organisatie te behouden en met name bij de LTZ1's/MAJMARNs en LTZ2OC's/KAPTMARNs is het tekort levensgroot. Mede daarom zal Zr.Ms. Den Helder deels op alternatieve wijze gevuld gaan worden. Afgesproken is dat maximaal de helft van de officiers- en onderofficiersfuncties gevuld kan worden door mensen die rechtstreeks van de arbeidsmarkt instromen. Daarover zijn in 2022 goede afspraken gemaakt tussen de sociale partners. In tegenstelling tot wat in de *Alle Hens* en *Sterker* stond is Zr.Ms. Den Helder een echt oorlogsschip dat in het gehele geweldspectrum kan worden ingezet. Het werk aan boord van het schip zal niet anders zijn dan op andere oorlogsschepen. Naast de horizontale instromers is er uiteraard ook ruimte voor regulier marinepersoneel.

Majoor (KL) Thijs van Leeuwen is nog steeds de onderhandelaar in het Georganiseerd Overleg, mede namens de KVMO. Met het extra geld dat voor arbeidsvoorwaarden en personeel beschikbaar is gekomen kon in de eerste helft intensief worden onderhandeld over een nieuw arbeidsvoorwaardenakkoord. In mei 2022 bereikten de sociale partners een onderhandelaarsovereenkomst die een paar weken later door ruim 90% van de leden van de bonden werd goedgekeurd. Begin juli is het akkoord ondertekend. Door het akkoord zijn alle militairen erop vooruitgegaan en zijn er vooral in de lagere rangen flinke stappen gemaakt. Ook in de operationele toelagen was een verbetering te zien.

Ook in 2022 is discussie rond het nieuwe pensioenstelsel nog steeds bezig. De impact van het nieuwe stelsel blijft volstrekt onduidelijk. Wel kon het ABP de pensioenen op 1 juli met 2,4% verhogen. Per 1 januari 2023 worden de pensioenen met bijna 12% verhoogd.

4.2 Personeel en middelen

Het ledental is in 2022 licht afgenomen. Het was te merken dat eind 2022 veel leden door de gestegen inflatie goed gingen kijken naar hun uitgaven. Bij een aantal leden heeft dat geleid tot het opzeggen van het lidmaatschap.

In 2022 hebben we afscheid genomen van vicevoorzitter Willem Groeneveld en de voorzitter van de Werkgroep Post-actieven, Murk Eland. Zij zijn respectievelijk door Joris ten Berg en Jan Ouwens opgevolgd. Ook de voorzitter van de Werkgroep Elders Actieven, LTZ1 (LD) KMR Magiel Venema, heeft het hoofdbestuur van de KVMO verlaten. Geheel vrijwillig heeft LTZ1 KMR b.d. Michel van 't Holt zich aangemeld en opgeworpen als nieuwe voorzitter van de WGEA.

Waar ik 2021 nog als een verloren jaar beschouwde, zie ik 2022 als het jaar van een nieuw begin. Meer geld voor Defensie, een nieuw arbeidsvoorwaardenakkoord, meer contacten met de leden en meer activiteiten. Helaas ook het jaar van het begin van de oorlog in Oekraïne. Hopelijk is dat wel het begin van een nieuw besef dat veiligheid en vrijheid niet gratis en vanzelfsprekend zijn.

We zullen de komende tientallen jaren in onze veiligheid moeten blijven investeren, als we onze manier van leven in stand willen houden.

4.3 Processen

2023 zal in het teken staan van het verder implementeren van het arbeidsvoorwaardenakkoord. Daarnaast zullen we alweer vooruit moeten kijken naar het nieuwe akkoord dat op 1 januari 2024 zal moeten. Het behoud van personeel zal een cruciale rol spelen. Dat daar meer dan alleen geld bij komt kijken is evident. Goed leiderschap, goed voorbeeld en vooral luisteren naar het personeel zal essentieel blijken om het personeel te behouden. Zonder het doorbreken van ingesleten patronen en loopbanen zal dat niet gaan lukken. De KVMO zal zich blijven inzetten om op al die gebieden een structurele bijdrage te leveren. Het belang dat wij hebben is hetzelfde als van ieder ander: een op haar taak berekende zeemacht.

Hoofdstuk V Begroting 2023

De begroting voor het lopende jaar is, inclusief toelichting, voor leden per e-mail op te vragen bij het secretariaat van de KVMO.

Hoofdstuk VI Benoeming leden hoofdbestuur

6.1 *Tijdens de 109e Algemene Vergadering op 15 juni 2023 traden statutair af en werden voorgedragen voor herbenoeming:*

N.v.t.

6.2 *Tijdens de 109e Algemene Vergadering op 15 juni 2023 trad af:*

N.v.t.

6.3 *Tussentijds afgetreden:*

LTZ2OC (LD) H.M. Krul   secretaris

6.4 *Tijdens de 109e Algemene Vergadering op 15 juni 2023 zijn benoemd:*

LTZ2 OC (LD) K.W. Lelieveld	secretaris
LTZ1 KMR b.d. M. van 't Holt	vertegenwoordiger werkgroep EA
KLTZ M.M.H. Heijligers	vertegenwoordiger afdeling Midden

DE KONINKLIJKE VERENIGING VAN
MARINEOFFICIEREN